

RADVILIŠKIO RAJONO MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ SVEIKATA 2008 METAIS

2009 m. Radviliškis

Mokinių sveikatos patikrinimai

Sveikata – mūsų kasdienio gyvenimo dalis, gyvenimo kokybės rodiklis.

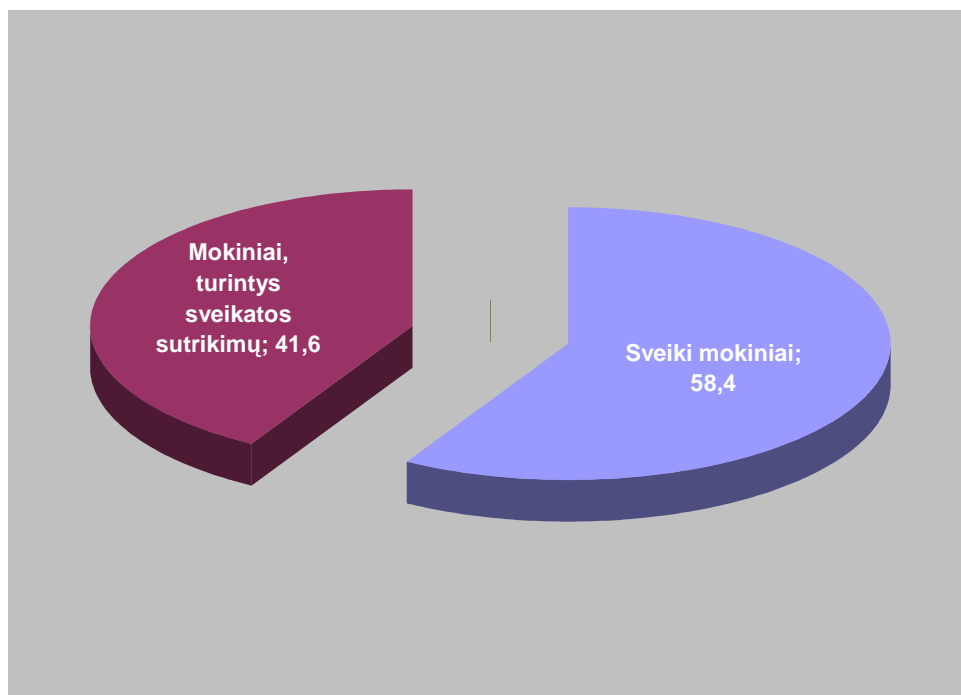
Pasaulio sveikatos organizacija apibūdina sveikatą kaip fizinę, dvasinę ir socialinę gerovę, o ne tik ligų ar negalavimų nebuvimą. Bloga sveikata neatsiranda atsitiktinai ar dėl nesėkmės. Didžiausią įtaką sveikatai turi (Lalonde, 1974): genetiniai ir biologiniai veiksniai (20%), gyvensena ir elgsena (50%), aplinka (20%), sveikatos priežiūra (10%). Mokinių sveikatos skirtumus sąlygoja socialinės ir ekonominės sąlygos (neturtas, netinkamas būstas, stresinės darbo sąlygos, užterštumas, socialinės paramos stygius), elgsenos ir gyvensenos ypatumai (rūkymas, mityba, fizinis aktyvumas).

Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programoje numatyta sudaryti sąlygas mokiniui išsaugoti ir stiprinti sveikatą, užtikrinti nuolatinę jo sveikatos priežiūrą. Įgyvendinant strategijos nuostatas, svarbu įvertinti Radviliškio rajono mokyklų mokinių sveikatos būklę.

2005 metų birželio 9 dieną Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-476 patvirtinta nauja Lietuvos higienos norma bendrojo lavinimo mokykloms. Mokiniai turi kasmet iki rugsėjo 15 dienos mokyklai pateikti informaciją apie profilaktinio sveikatos patikrinimo rezultatus.

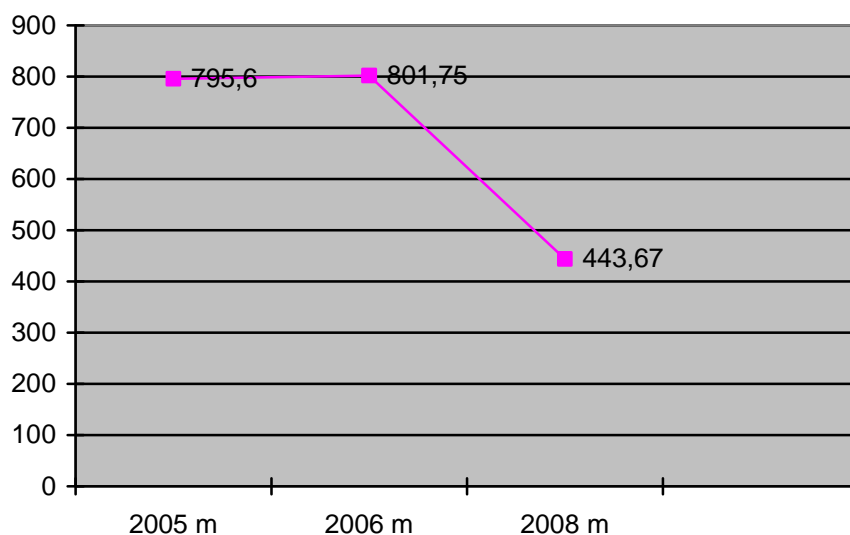
Pažyma apie moksleivio sveikatos būklę turi būti pristatyta visuomenės sveikatos priežiūros specialistui mokykloje, nes viena iš šių specialistų funkcijų yra informacijos apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus kaupimas ir apibendrinimas.

Remiantis mokinių profilaktinių patikrinimų rezultatais (pagal formą 0,27-1/a – „Vaiko sveikatos pažymėjimas“) duomenimis, Radviliškio rajone 2008 m. bendro lavinimo mokinių skaičius yra 6 775, iš jų – profilaktiškai patikrintų mokinių – 6 622, nepatikrintų – 153. Tai sudaro 97,74 % profilaktiškai patikrintų mokinių ir tik 2,26 % – nepatikrintų. Iš profilaktiškai patikrintų mokinių, 58,4 % neturi jokių sveikatos sutrikimų (1pav.)

1 pav. Profilaktiškai patikrintų mokinių sergamumas, %

Bendras priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus mokinių sergamumas 2008 metais yra sumažėjęs iki 443,67 atvejo 1000-čiui patikrintų, kai tuo tarpu 2006 metais buvo labai aukštas 801,75 atvejo 1 000-čiui patikrintų (2 pav.)

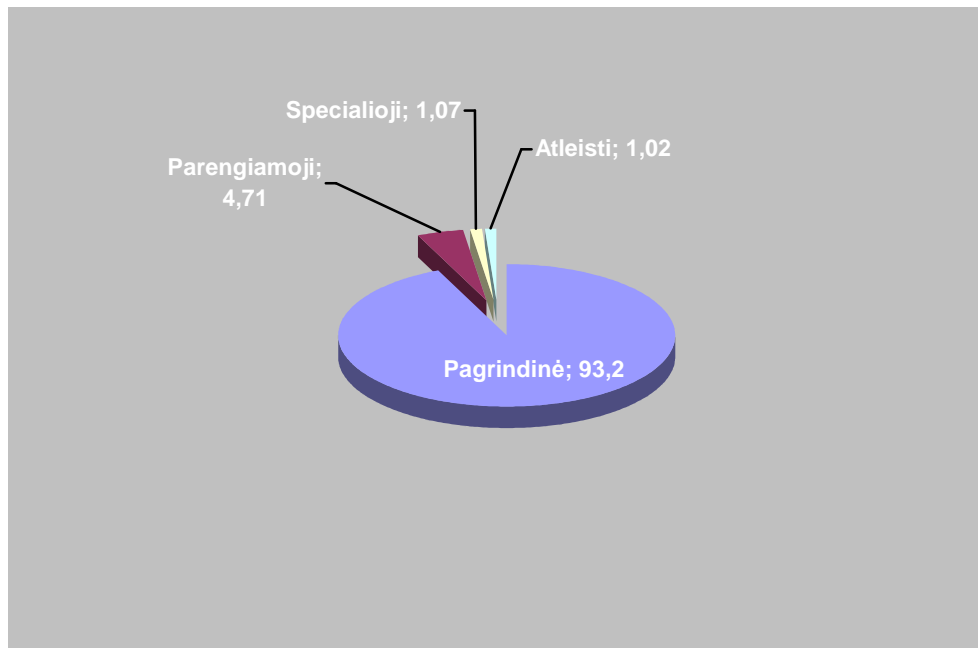

2 pav. Priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų bendras sergamumas

Mokinių pasiskirstymas pagal fizinio ugdymo grupes

Mokinių sveikatos tausojimas daugeliu atveju susijęs su jų protinio darbingumo pedagoginiu reguliavimu, nervų sistemos tausojimu, reguliariu fiziniu aktyvumu. Fizinis aktyvumas yra viena sveikos gyvensenos ugdymo dalių. Fizinis aktyvumas priklauso nuo amžiaus, lyties, sveikatos būklės, savijautos, pomėgių.

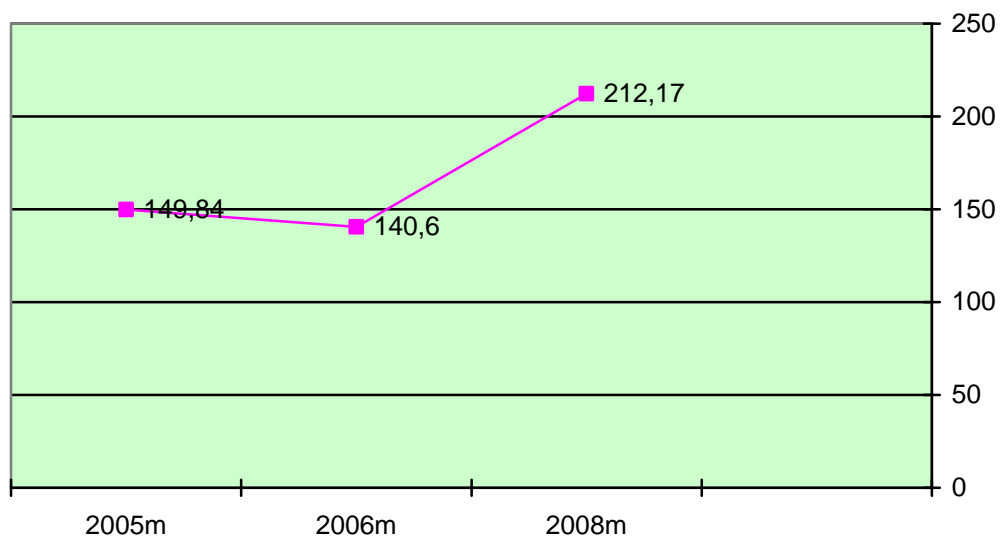
Radviliškio rajono bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sveikatos būklės analizė parodė, kad į pagrindinę kūno kultūros grupę buvo priskirti 93,2 % mokinių, 4,71 % priskirti į parengiamąją grupę, 1,07 % mokinių paskirti į specialiąją medicininę kūno kultūros grupę, o likusi dalis (1,02 %) buvo visai atleista nuo kūno kultūros pamokų (3pav.).

3 pav. Mokinių pasiskirstymas pagal fizinio ugdymo grupes, %

Profilaktiškai patikrintų mokinių sergamumas

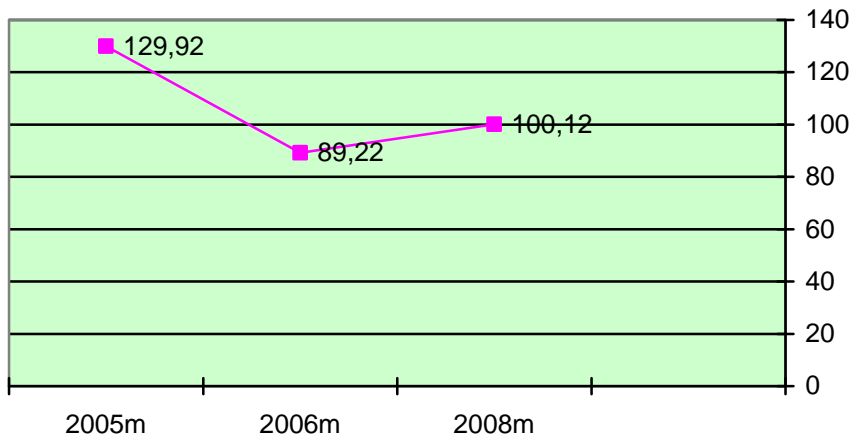
Nuo 2006 metų Radviliškio rajone kasmet daugėja vaikų, turinčių regos sutrikimų. 2008 m. tokių sutrikimų turėjo 212,17 mokinių 1 000-čiui pasitikrinsusių.

1 diagrama. Regos sutrikimai 1 000-čiui patikrintųjų.

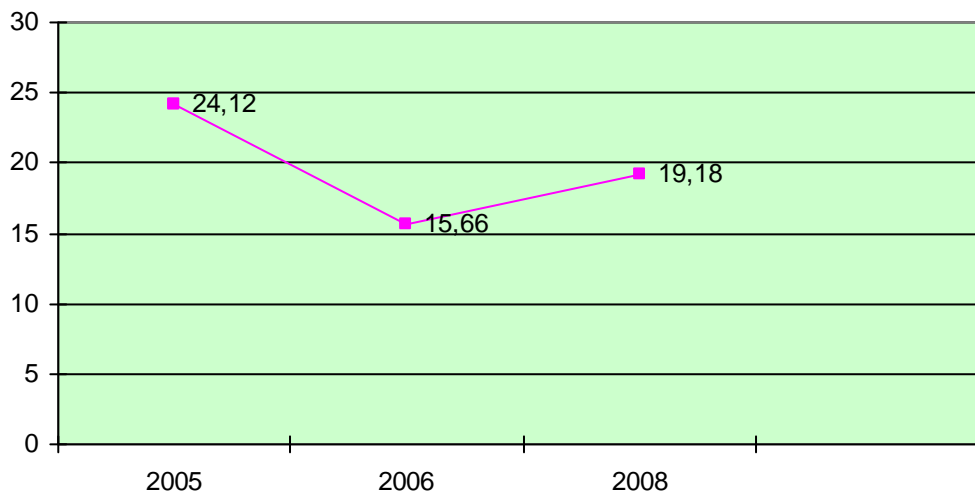
Dažna mokinių sveikatos problema yra laikysenos sutrikimai. Netaisyklinga laikysena gali būti traktuojama kaip liga, spartaus augimo pasekmė ar kitų stuburo ligų (skoliozės ir kt.) simptomas.

Radviliškio rajone nuo 2005 m. vaikų, turinčių laikysenos sutrikimų, skaičius mažėja. 2006 m. buvo 89,22 mokinys 1 000-čiui patikrintųjų, turintis laikysenos sutrikimų; o 2008 m. vėl pradeda daugėti šių sutrikimų.

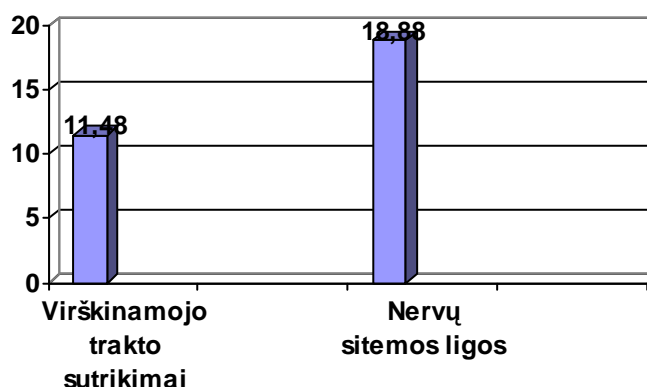
2 diagrama. Laikysenos sutrikimai 1000-iui patikrintųjų Radviliškio rajono moksleivių.

Mokinių, kuriems nustatyta skoliozė, skaičius nuo 2005 m. iki 2006 m. mažėjo. Tačiau nuo 2006 m. atvejų skaičius ėmė didėti ir 2008 m. skoliozė nustatyta 19,18 mokiniui 1000-čiui patikrintųjų.

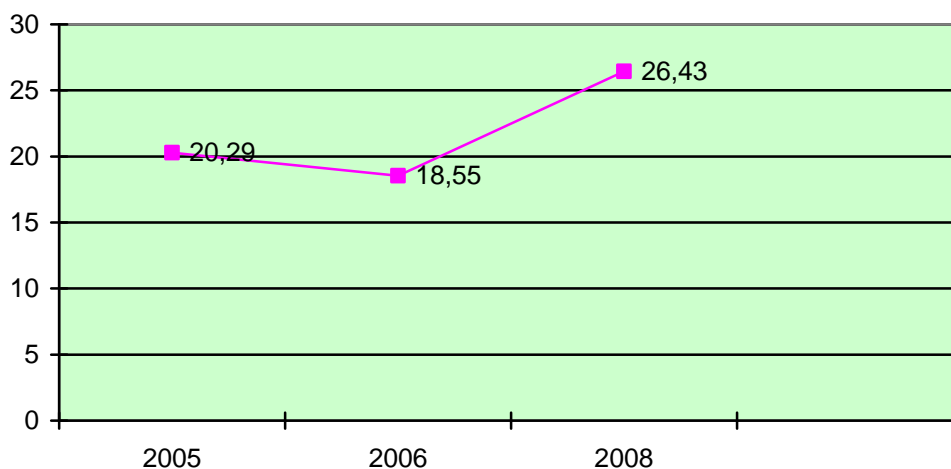
3 diagrama. Skoliozė 1 000-čiui patikrintųjų.

2008 m. virškinimo trakto ligomis sirgo 11,48 mokinys 1 000-čiui patikrintųjų, nervų sistemos ligomis – 18,88 vaikas 1000-iui patikrintųjų.

4diagrama. Radviliškio rajono mokinių sergamumas virškinimo trakto ir nervų sistemos ligomis 1000-ii mokinių.

Lyginant su 2006 m., taip pat padaugėjo ir mokinių, su padidėjusia kūno mase. 2008 m. tokių mokinių buvo 26,43 1000-ii patikrintųjų.

5 diagrama. Mokinių su padidėjusia kūno mase 1000-ii patikrintųjų.

IŠVADOS:

Išanalizavus Radviliškio rajono mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos sutrikimų duomenis, pastebėtos organizmo sistemų sutrikimų didėjimo tendencijos.

Nuo 2005 m. daugėja vaikų, turinčių laikysenos sutrikimų.

Nuo 2006 m. išaugo mokinių skaičius su regos sutrikimais, padidėjusia kūno mase.

Didžiausios sveikatos problemos mokyklinio amžiaus vaikų yra: regos sistemos sutrikimai, antroje vietoje – skeleto-raumenų sistemos sutrikimai.

REKOMENDACIJOS:

1. Mokyklose turėtų būti atkreiptas didesnis dėmesys į skoliozės plitimą ir regos sutrikimus (pvz.: mokyklose vykdomi sveikatos projektai nukreipti į šių problemų sprendimą).

2. Būtina gerinti mokyklose psichologinį klimatą, taip užkertant kelią vaikų sergamumui nervų sistemos ligomis.

3. Skatinti mokinių sveiką mitybą bei didinti jų fizinį aktyvumą, siekiant sumažinti moksleivių nutukimo paplitimą .

4. Siekiant numatyti tikslesnius veiksmus, reikalingus anksčiau minėtų problemų sprendimui, būtina atlikti giluminius tyrimus ir išsiaiškinti vaikų sergamumo priežastis.

Duomenis rinko ir analizavo

Radviliškio rajono visuomenės sveikatos biuro

visuomenės stebėsenos specialistas Ritas RAPŠAS